

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ve ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Ljubljani ali-
cah št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Ilirija oživljena.

II.

„Ilirizem“ pomeni združenje Slovencev, Hrvatov in Srbov, za to se imenujejo ta tri plemena skupno „ilirsko“ pleme. Dosedaj so bili Srbi separatisti; ako se pa Bosna združi z Avstrijo, morali se bodo bosenski Srbi poprijeti „ilirske“ ideje, morali bodo hrepeneti po združenju s Hrvati in Slovenci, da se jugoslovanski živelj ukrepi in veljavo pridobi. Če se avstrijska vlada tej „ilirski“ ideji ne bode ustavljala, ter bode vse te dežele pridružila v eno celoto, kakor nekateri pričakujejo, potem bo vresničen naslov našega članka „Ilirija oživljena“. Ako se kdo spodtika nad imenom „Ilirija“ mu zamoremo reči: To ime je edino, ki nas Slovence, Srbe in Hrvate združiti zamore. Srbi nečejo biti Hrvate, Hrvate ne marajo slišati imena Srb, Slovenci ne marajo biti ne Hrvate ne Srbi imenovani; Jugoslovane se ne moremo klicati, ker to so Bulgari tudi. Tedaj ostane nam avstrijskim Jugoslovanom le ime „Ilirec.“ Hrvate so tega imena že vajeni, v Dalmaciji je priljubljeno bolj ko „hrvatizem“; mi Slovenci pa se zaradi imena menda ne bomo prepirali, ker nam je le za stvar; in Srbi se bodo morali večini vdati. Ako Avstrija vstroji tako „Ilirijo“ od Beljaka na Koroškem do Trebinja v Hercegovini, in od Oseka v Slavoniji do Kotora v Dalmaciji, potem se tudi srbska kneževina sama za se ne bode mogla dolgo obdržati, pritegajoča moč (anziehungskraft) velike Ilirije bi tudi njo k sebi potegnila, in potem bi bili Ilirci neposredni mejaši Bulgarov.

Ako pa Avstrija ne bo imela razuma za potrebe časa, za potrebe nje podložnih narodov, in ako se bode tudi po osvojitvi Bosne ravnila po načelu: „divide et impera — razdeluj in gospoduj —“, ako ne bo hotela združiti razkosanih udov ilirskega plemena, potem se sme za gotovo reči, da Bosna ne bo dolgo imela; „ilirska“ ideja sicer ne bo izumrla, a nje nositeljica postane namesto velike Avstrije mala Srbija, ki bi pa vsled te oživljajoče ideje postala Avstriji nevarna in dokaj močna sosedinja, kakor je rekel že piemonteški kralj: „Mi smo močni ne toliko po svoji velikosti in vojni sili, ampak po ideji, katero zastopamo.“ — Čeravno se je v Avstriji dozda premalo storilo za slovanske narode, vendar le želimo, da bi se Avstrija lotila ilirske ideje, in tako na jugu postavila trden steber v podobi velike Ilirije, vladane po krepkem in hrabrem ilirsko slovanskem plemenu, ki šteje okoli osem milijonov duš.

Tudi iz kulturnih ozirov želimo, da se Avstrija tega podvzetja loti, in le po tem potu bo zadostovala svojemu poklicu: nositi civilizacijo na vzhod.

Slovenci, Hrvate in Srbi! evo vam političen program za prihodnost! To naj bo pa tudi program Avstrije glede njenega vedenja v orientalnem vprašanju! Le tako si zamore v svojo korist obrniti homatije, katere nekaterim državnikom toliko preglavice delajo. Ako bodo pa skušali avstrijski državniki orientalno vprašanje reševati po željah sedanjih dualistov tako, da bi ne smelo biti na korist niti Slovanom v Avstriji, niti onim izven Avstrije, potem je jasno, da svojega namena ne bodo dosegli, in

da ženejo monarhijo v gotov pogin! Reči takó stojé, da mora razpad Turčije koristiti le Slovanom; o tem si ni treba delati nobenih iluzij; avstrijski Slovani hočejo imeti svoj delež od turške dedšine; hoče se li Avstrija potegniti za svoje Slovane, potem najde tudi ona svojo korist pri tem, in lahko žanje, kjer ni sejala.

Vojska ali mir?

To je danes veliko vprašanje: ali dobimo vojsko? ali ohranimo mir? Nihče na vojsko ne more prav verovati. Res, da Andrassy zahteva od delegacij 60 milijonov, pa kakšna bo ta vojska, ki ima samo 60 milijonov stati? Ko bi se reklo šest sto milijonov, no, po tem bi vedeli, pri čem da smo. 60 milijonov pa bo komaj zadosti, da se Bosna zasede, in skoraj bi radi tistim prav dali, ki menijo, da se bo ta denar porabil za osvojitve Bosne. Madjari sicer silijo v boj proti Rusiji, pa njim je to lahko, kakor pravijo dunajski listi, saj stroške bomo tako le mi nosili; Madjari plačujejo 30 odstotkov, pa še tiste bodo dolžni ostali; oni nemajo obrtnije, ki po vojski največ trpi, oni tedaj nemajo nič izgubiti. Drugeče pa stojé reči na Dunaji, in sploh po zapadnih deželah monarhije, kjer je obrtnija razvita, in se boji po vojski še večega padca. Nakopičenega je na Dunaji vedno še mnogo kapitala, posebno pa državnih obligacij, katere bi vsled vojske zopet močno padle v ceni, če bi popolnoma ne zgubile svoje veljave. Tedaj ni čudno, če organi dunajskih bogatašev pišejo proti vojski. Iz enakih vzrokov širi se po nemških deželah agitacija proti kreditu in

Prerokovanje sv. Malahija o papežih.

Pri nastopu novega papeža na sedež sv. Petra postaja zanimivo za nas prerokovanje sv. Malahije, ki je s kratkimi izreki zaznamoval bistveni značaj in osodo bodočih papežev. Sv. Malahija je bil rojen l. 1094 v Armagu na Irskem, kjer je pozneje postal škof in umrl l. 1148 v rokah svojega prijatelja, svetega Bernarda. Že l. 1189 proglasili so ga papež Klemen III. za svetnika. Delal je velike čudeže in z neutrudnim oznanjevanjem sv. vere spodbujal je Irce k svetemu in pobožnemu življenju. Sv. Bernard, ki nam njegovo življenje popisuje, pravi, da je imel sv. Malahija vse čudovite darove, dar prerokovanja, dar kaznovanja grešnikov, dar bolnike ozdravljati in trda srca mehčati, celó mrtve je zopet k življenju zbudil. Vendar ni nobeden primoran ali dolžen verovati, kar sv. Malahija prerokuje o višjih glavarjih sv. katoliške cerkve. Pomisliti je tudi, da je vsako prerokovanje bolj ali menj temno in da se dá tako ali tako tolmačiti.

Nasprotno pa prerokovanju sv. Malahije

ne moremo vsakega pomena odrekati, ker se je dosedaj še vse izpolnilo, kakor je bil on povedal. Sv. Malahija našteva najvišje cerkvene glavarje in prideva vsakemu papežu neko znamenje, neko simbolično ime, katero nam kaže, kakšen da bo dotični papež, ali v kakih razmerah bo živel in vladal. On pričinja svoje prerokovanje z letom 1143 in s papežem Cestelinom II.; za njim nam našteje še 103 papeže katerih je po sedaj izvoljenem še deset. Poslednjega imenuje Petra Rimskega. Oglejmo si sedaj nekoliko imena ali znamenja, katere je sv. Malahija poslednjim papežem pred nami dal, in videli bomo, da se jim njegova znamenja res prilagajajo. *)

Peregrinus apostolicus. Apostolski popotnik. To znamenje ali ime je dal Piju VI. In res poprej so bivali papeži vedno v Rimu; Pij VI. pa je mnogo po svetu potoval. L. 1782 je šel k cesarju Jožefu na Dunaj. L. 1798 pa

*) Temeljite in kritične preiskave kažejo, da je to prerokovanje sv. Malahiju le podtaknjeno in da je poznejše sestavljeno, kakor se pa sploh sodi. Objavili smo ga pa deloma vendar le, kar je v marsikaterem pomenu zanimivo. Vred.

je moral iti v Firence in od tod na Francosko, kjer je tudi umrl.

Aquila rapax. Roparski orel. S tem imenom je dobro označen čas vladanja Pija VII. Kajti v tem času je francoski cesar Napoleon kakor roparski orel, katerega je privzel tudi v svoj grb, vse kralje oropal njihovih dežel in krou, in tudi papeža Pija VII. je bil zgrabil s svojimi kremplji in odnesel ga na Francosko.

Canis et coluber. Pes in kača. Po svetem pismu pomeni pes zvestoba, in kača modrost. Te dve lastnosti, zvestoba in modrost, pa je imel Leon XII. že kot kardinal, in je bil zarad tega izbran za vse važnejše posle.

Vir religiosus. Pobožni mož. Pij VIII. je bil res pobožen mož. Poldrugo uro je molil, preden je prevzel čast Kristusovega namestnika, in brž potem je razdelil celo svojo premoženje med reveže.

De balneis Hetruariae. Iz etrurskih toplic. Za časa vladanja Gregorja XVI. začeli so brezvrski učenjaki in naravoslovci svoje glave vzdigovati in svoje krive nauke trositi. Napovedali so bili velik shod vseh učenjakov v Etrurskih toplicah v Pizi. Gregor XVI. je pre-

proti vojski. Iz tega bo Andrassy razvidel, da celo pri Nemcih ne bo našel posebne navdušenosti za vojsko. Kaj hočemo še le o Slovanih in Rumunih reči? Merodajni krogi bodo prišli do prepričanja, da le Madjari in Poljaki vojske želé.

Pa še menj ugoden, kakor notranji, je zunanji položaj. Bizmark je odločno rekel, da Avstriji pomagal ne bo. Francoska se ne bo vmeševala, in ko bi se hotela, ima Nemčijo na vratu. In Italija? Na to se ni nič zanašati; prej ko ne bi znala porabiti to priliko, da Avstrijo zavratno napade. Ali se pa zamoremo proti dvema sovražnikoma braniti, ko nam je še eden odveč? Pač da, pomagal nam bo Anglež!

Pa kakšno moč ima Anglež? Pravi se, da bi spravili z veliko silo 50.000 mož na noge. Kaj pa je to v sedanjih časih, ko armade štejejo po milijonih! Pomisliti pa imamo, da z Rusom in Lahom pojdejo tudi Rumunci, Srbi in Črnogorci. Po vsem tem pač ne kaže, da bi se v tako vojsko spuščali, in zaupamo v modrost naših državnikov, da take vojske ne bodo pričeli.

Prevdarimo še vprašanje: ali smo res primorani spuščati se v tako vojsko? Tisti, ki vojsko hočejo, pač trdijo, da mora Avstrija braniti svoje življenje. Pa kdo jej po življenji streže? Rusija se z Avstrijo še ni vojskovala, in laž je, kar nekteri pravijo, da hoče osvoboditi Jugoslovane iz tega namena, da bi potem Avstrijo od dveh strani prijel. Rusija niti ni mislila na Avstrijo, ko je šla Jugoslovane osvoboditi, in je želela, naj se Avstrija tega dela vdeleži. Še sedaj Avstriji ponuja Bosno in bi jej dala morda še več, samo ko bi Avstrija to vzeti hotela. Mi priznavamo, da nekteri krogi na Ruskem Avstriji niso prijazni, (in nad tem se po lanskem krik Madjarov zoper Ruse ni čuditi); pa ti krogi niso vradni krogi. Ruski car in ruska vlada nemata hudobnih misli nasproti Avstriji, kar nam dosti jasno dokazuje poslanje Sumarakovega in lastnoročno pismo ruskega do našega cara. Če pa Rusi sedaj res vojsko zbirajo na avstrijski meji, menda to delajo le iz previdnosti, ker slišijo, kako pri nas nekteri k vojski silijo. Sicer je pa morda tudi to izmišljeno, kakor smo takih lažij pri naših velikih listih že na-

vajeni. Pred par dnevi so prinesli novico, da Rusi hočejo Srbe z Bosno odškoditi, in nato je se ve da nastalo silno kričanje; ne dolgo potem pa je rekla „Agence russe“, da o tem niti govora ni bilo. Rekli so ti listi tudi, da Rusi hočejo vse Turke iz Bulgarije izgnati; tudi ta vest se je skazala lažljivo. Če tedaj vidimo, da ti listi vedoma lažejo, ne verujemo jim radi, kedar prav resnico poročajo.

Nikakor ne verujemo, da Rusija Avstrijo nalašč draži, kakor nam ti dvomljivi poštenjaki pripovedujejo. Rusija se bo po tako hudi vojski prav rada opočila, in gotovo želi, da bi se z vso Evropo mirno pogodila. Če pa nekteri hočejo, da bi iz vseh svojih žrtev in zmag nobenega dobička ne imela, če hočejo, da bi 100.000 mrtvih Rusov nič ne štele, potem se ve da, bi morala biti prisiljena vojskovati se naprej z vsakim, ki jej boče pridobitve teškega boja kratiti. Tisti, ki proti Rusiji ščujejo, tudi pravijo, da je prelomila obljube storjene našemu cesarju; pa nihče od teh ne pozna tistih obljub, in mi vsi vkup ne vemo, kako sta se cesarja pogodila; kako hočejo potem o prelomljenih obljubah govoriti, ko jih niti ne poznajo! Ravno tako se hudujejo in ljudi ščujejo k vojski proti Rusiji zaradi mirovni pogojev, ki jih je Turkom naložila. Pri tem je smešno le to, da mir še niti ni podpisan do danes (1. marca); tedaj tudi še stalnih mirovni pogojev ne more biti! Obravnave za mir se godé čisto tajno, tako da celó angleški ministri ne poznajo mirovni pogojev, kako jih hočejo potem naši judje poznati!

Še le, ko bo mir pri sv. Štefanu poleg Carigrada podpisan, videli bomo, kakošni so pogoji, in so li res za Avstrijo tako pogubonosni in razžaljivi, kakor se pravi. Potem pa pride kongres ali konferencija, in tam se bo Avstrija lahko pritožila čez tiste točke, ki jej ne dopadajo. Rusija bo odjenjala, kjer bo le mogla, ker ona si vojske ne želi zaradi vojske, trpela je po zadnji vojski zadosti. Po vsem tem tedaj sodimo, da se bo reč še mirno razvila, in da nam (Avstriji) ne bo treba te vojske, ki nam nobenih dobičkov ne obeta, če zmagamo, pa obstanek monarhije v nevarnost postavi, ako propademo.

Politični pregled.

V Ljubljani, 4. marca.

Avstrijske dežele.

Delegacijski poslanci avstrijski so se bili v četrtek zbrali pri Nacetu Kurandi, da se posvetujejo o kreditu, katerega grof Andrassy od delegacij zahteva. Večina je odločno oporekala temu in Kuranda je šel drugi dan k vnanjemu ministru, ter mu je svetoval, da naj to popusti, ker bi zelo škodovalo njegovi veljavi, če bi se mu to dovolilo ali odbilo le z jako majhno večino. Pa Andrassy je Kurandi boje odgovoril, da ne more odnehati in da mu zadostuje tudi majhna večina. Madjarski listi pišejo, da ogerska delegacija bode ministru zahtevanih 60 milj. gld. dovolila v znamenje svojega zaupanja do njega, eni pa vendar le hočejo, da naj se mu ne dovolijo brezpogojno, ampak le proti temu, da se Bosna — ne zasede.

Državni zbor obravnava colnino od železa. Proti odsekovim predlogom sta govorila barona Walterskirchen in Zschock, ki sta se krepko potegovala za štajarsko obrtništvo z železom, ktero je treba varovati. Obravnava o tej reči se danes nadaljuje. — Dr. Vošnjak in tovariši so vlado interpelirali, zakaj da je ustavila že razpisane volitve za deželne zbore? Obravnava o državnem proračunu se prične neki 7. t. m.

Deputacija bosenskih begov in katoličanov pride na Dunaj prosit, da bi Avstrija zasela to deželo. Ker se brezštevilni bosenski begunci odpravljajo domu, da prično zopet svoje poljedelstvo, utegnemo skoraj slišati, da je zaradi njihovega varstva avstrijska vojna marširala v Bosno. Vojaški peki že pečejo za vojno potrebne sušence.

Ogerski zbor budapeški sodniji ni hotel dovoliti, da bi smela prijeti poslance Szalay, Uechtritz in Kaas, ki so se vdeležili dvoboja Harkanyevega. Če bi bili ti gospodje Srbi ne pa Madjari, bi se zbornica najbrže ne bila zanje potegnila, kakor se za Miletiča ni. — Zborovanje je do 16. t. m. prenehalo. Budapeški list „Kövelemeny“ prigovarja, da naj se hitro zasede Erdeljsko, ker bi sicer Rusi prej znali tje priti kakor mi. Slaba vest in strah pred Rusi Madjarom ne da mirnim

povedal katoliškemu učenjakom, vdeležiti se tega zbora.

Crux de cruce Križ od križa. Znano je, kak velik križ je bil naložil kralj Viktor Emanuel našemu nepozabljivemu Piju IX. Kralji savojski ali piemonteški pa imajo v svojem grbu in na zastavi — križ. Tedaj je bil papežu križ naložen od krža piemonteškega, in Piju IX. se po pravici prilaga prislovica križ od križa.

Lumen in coelo. Luč na nebu. To znamenje je dal sv. Malahija sedanjemu papežu Leonu XIII. in pomen njegov razlagale so že sedaj rimske novine, dasi nam ga bode še le poznejša zgodovina prav tolmačila. Papež Leon XIII. so namreč potomec stare plemenske rimske rodbine, ki ima v svojem grbu repato zvezdo (luč na nebu)

Za sedanjim papežem Leonom XIII. omenja jih sv. Malahija še deset. Znamenja imajo sledeča:

1. Ignis ardens. Goreč ogenj.
2. Religio depopulata. Vera pokončana.
3. Fides intrepida. Nevstrašena vera.
4. Pastor angelicus. Angeljski pastir.
5. Pastor et nauta. Pastir in mornar.

6. Flos florum. Cvetlica vseh cvetic.
7. De medietate lunae. Izmed polumesca.
8. De labore solis. O merknenji solca.
9. Gloria olivae. Čast oljke.

10. „In persecutione extrema sanctae romanae ecclesiae sedebit Petrus Romanus, qui pascet oves in multis tribulationibus. Quibus transactis civitas septicollis diruetur et iudex tremendus iudicabit populum suum. — V poslednjem preganjanji svete rimske cerkve bo vladal Peter Rimski, ki bo pasel ovčice v velikih težavah. Ko bodo te prestane, razdejavno bo mesto na sedmerih gričih (Rim), in strašni sodnik bo sodil svoje ljudstvo.“ Nekteri te besede tako razlagajo, da se bode ta papež imenoval Peter II. in da bode tedaj konec sveta. Tega pa Malahija ne trdi. On pravi, da bode deseti papež Peter Rimski, t. j. mož iz Rima doma, kteremu bo, morda preden papež postane, ime Peter. Kot papež pa se zamore lahko imenovati tudi drugači. Dalje pravi sv. Malahija, da bode tedaj razdejavno rimsko mesto in da bode strašni sodnik sodil svoje ljudstvo. Pa tudi tega ni treba ravno tako razlagati, da bode tedaj konec sveta. Malahija le pravi, da bode tedaj rimsko mesto razdejavno in se bo sodba

božja vršila nad njegovim prebivalstvom, ne da bi bila to vesoljna sodba. Opominjamo le na mesto Jeruzalemsko, ki je bilo tudi razdejavno, ko je bila mera hudobije prebivalcev njegovih napolnjena, in je Bog na strašen način sodil to mesto in svoje ljudstvo, (t. j. judovsko ljudstvo). Nekaj enakega čaka po Malahiju rimsko mesto, ki bode razdejavno in pri kateri priliki se bode strašna sodba božja razodevala nad njegovim (t. j. krščanskim) ljudstvom v Rimu in na Italijanskem, kakor nekaj nad Jeruzalemom in ljudstvom judovskim. Ni pa ravno potrebno, da bi bilo tedaj konec sveta in da bi bil Peter Rimski zadnji papež; on bi bil po tej naši razlagi pač zadnji papež v Rimu, ki bi bil tedaj razdejavno, za njim pa zamore svet še dolgo obstati in rimski papeži bi vladali potem kje drugje, kakor nas zgodovina uči, da so skoz 70 let (1305—1376) papeži že bivali v Avignonu na Francoskem. Kar nas v tej razlagi vtrjuje, so besede Jezusove: „Za tisti dan (vesoljne sodbe) ne ve nihče, še angeli v nebesih ne, ampak le Oče sam.“ (Mat. 24, 36.)

biti. Tudi Kossuth svojim rojakom priporoča vojsko z Rusom po vsaki ceni. Ni sicer pričnan, da bi se po vojski Madjari rešili pogina, ki jim preti, toda če ne prično vojske, so brez upanja zgubljeni.

Vnanje države.

V Rimu so 3. t. m. v sikstinski kapeli kronali papeža Leona XIII. Razun vnanjim poročnikom in rimskim plemenitajem, vhod nobenemu ni bil dovoljen. Iz prva se je govorilo, da se bode kronanje vršilo v št. peterski cerkvi, pa to se je opustilo, ker so se bali, da bi se v cerkvi ne vršile kake demonstracije, o katerih je italijanska vlada boje rekla, da jih ne more zabraniti. Pri kronanju je bil izmed avstrijskih kardinalov kot prokamornik navzoč kardinal Schwarzenberg, ki se še le koncem tega tedne povrne v Prag.

Rusija in Turčija ste podpisale mirovne pogoje. Za vojskino odškodnino je hotela Rusija kot nekako zastavo zahtevati dacijo, ki jo ima Egiptovska dežela in jo bo imela tudi novo ustanovljena Bulgarija Turčiji plačevati. Pa kakor poroča vradni telegram iz Petrograda, se je Rusija tej zahtevi zopet odpovedala. Anglija tedaj ne bode mogla reči, da so njene koristi v nevarnosti, in ne bode imela vzroka pričeti vojske, po kateri nekteri Rusom sovražni državniki tolikanj hrepené. Bode li Rusija v denarjih zahtevala vojno odškodnino, ali bode zadovoljna z deželami, ki jih ji bode Turčija prepustila, tega dotično naznanilo še ne omenja. Lastniki turških obligacij na Francoskem pripravljajo neki protest za konferencijo, v katerem pravijo, da Rusija od Turčije ne sme zahtevati nobene vojskine odškodnine v denarjih, ker je Turčija ne more plačati in bi bil to le jako hud vdarec za njene upnike. Tudi o drugih mirovnih pogojih se natančneje še ne vé, vendar pa ne bodo več dolgo tajni ostali. Iz omenjenega telegrama sme se le sklepati, da bode Bulgarska dobila svojega lastnega vladarja ter s Turčijo ostala v enaki zvezi kakor je n. pr. Egipt, in ji plačevala letno dacijo, ki bode primerna njenim dosedanjim čistim dohodkom. — O ruski vojni poroča „Pol. Corr.“, da bo ne glede na mirovne pogoje še te dni marširala v Carigrad. Ker je mnogo vojakov zbolelo za vročinsko boleznijo, zaukazala je ruska vlada osnovati 4 nove rezervne divizije pešcev s 16 baterijami in 4 topničarskimi brigadami, kar je po nekterih listih zbudilo veliko hrupa, češ, da se pripravlja Rusija na novo vojsko z Avstrijo (?) in Anglijo!!

Za Črnogoro Rusi od Turkov neki zahtevajo deželo med Pivo, Limom in Drino, tako da bi Črnogora pri Višegradu mejila s Srbijo. Iz Kotora se Pol. Corr. poroča, da se bodo obravnave turško-črnogorske komisije, ki ima določiti mejno črto, brskone razbile.

Srbski knez Milan se je 1. t. m. z bojišča povrnil v Beligrad, kjer je bil z velikim navdušenjem sprejet. Višje poveljništvo in generalni štab ostaneta pa v Nišu.

Iz Berlina se poroča, da je cesarjevič Rudolf 3. t. m. tje došel z najstarejim sinom pruskega kraljeviča, ki študira v Bonu, da se pokloni prijateljskemu dvoru nemškemu in se ob enem zahvali za lastništvo ulanskega polka, ki so mu ga lani podelili.

Španski zbornica je čestitala kralju, ker so se skoraj že vsi vstajniki na Kubi brez-pogojno zopet podvrgli.

Italijanskemu kralju se je 2. t. m. slovesno izročil angleški podvezni red (Hosenbandorden.)

Angleška vlada je vse častnike, ki so bili na odpustu, poklicala nazaj k vojnim oddelkom. Lord Napier se je iz Gibraltarja podal v London, da se posvetuje z vojaškimi vradi.

Na Francoskem so stranke med seboj tako razdražene, da sta Cassagnac in Thomson pričela dvoboj, ker je Thomson Cassagnaca med govorom ustavil. Thomson je bil z mečem ranjen na vratu, pa boje ne nevarno.

Izvirni dopisi.

Iz okolice ljubljanske, 2. marca. (Pogorišče v Gorenji Senici.) O pogorišču omenjenem v zadnjem „Slovencu“ Vam zamorem slednje poročati v naglici, ko pridem iz kraja pogorišča, kjer sem ga ogledal osobno. Gorelo je na Gorenji-Senici, v sorški fari. Goreti je začelo 27. febr. zvečer ob 7 uri na podni strehi posestnika J. Z. Ker se je sploh govorilo, da je on ali sam zažgal ali koga navel, so ga vsled suma žendarmi drugo jutro prijeli in odpeljali. 9. marca ima biti zadnja dražbina prodaja njegovega posestva. Koliko je na sumu ležeče, mislim bo preiskava pokazala. Pogorelo je 8 kmetov, skupaj 16 poslopij. Zavarovani so bili vsi razun enega, kateri je zamudil plačati. Ali bili so zavarovani večidel le za male zneske. Ker so bila vsa poslopja s slamo krita, in nekaj do kraja lesenih, se je ogenj hitro razširil. Ko bi bila hitra pomoč, bi se bilo lahko skoraj vse obvarovalo. Ali kaj pomaga, ker je ni bilo; ni bilo nobene gasilnice; le pozneje so jo pripeljali iz Škofjeloče, ali bilo je prepozno. Ko bise bile ljudje dobro poprijeli, bi bili lahko še kaj rešili. Ali pri takih okoliščinah je le gledalcev preveč, pravih delavcev pa manjka. Vendar so se nekteri res odlikovali, svoje življenje v nevarnost postavili, in zaslužijo v resnici vso pohvalo. Vsak, kateri je ravno v trenutku gledal strašni prizor, ali pozneje si ogledal pogorišče, moral je nehotе vslikniti: V resnici strašen in hud je ogenj, ali kaj je v primeri z večnim; Bog nas obvari ne le časnega, ampak še veliko hujšega večnega ognja.

Naj še omenim, da je pred kakimi 10 leti ravno na tem kraju (na podu J. Z.) goreti začelo, pa so k sreči hitro ogenj pogasili.

Iz Železnikov. (Zdravniško) Kar je g. dopisnik v „Slovenec-u“ od dne 20. dec. l. št. 144 v dopisu „iz Novomeške okolice“ o gosp. zdravniku Adalb. Linhart-u govoril, temu zamorem zdaj tudi mi pritrditi popolnoma, in rečemo: Zahvaljen bodi Bog, ki nam je dal takega ljudomilega in izvrstnega gosp. zdravnika, kakor enacega še nismo imeli, kakor si boljšega želeli ne moremo, in kakoršnega privošimo vsaki občini iz dna srca. Bog nam ohrani vrlega gosp. zdravega in zadovoljnega na dolga dolga leta! —

O Svečnici lanskega leta zapustil nas je bil prejšnji g. zdravnik, ki mu želimo dobro, koderkolj bo hodil; — za nas naj bi se pa ne bil od tedaj več brigal, ampak pustil naj bi nas bil na miru, kakor smo tudi mi njega pustili. Pa skrbeti je hotel še dalje za nas, samo na dovolj nečasten, olikanemu možu nepristojen način. Napisal je namreč po svojem odhodu v neki Dunajski medicinski list o tukajšnji zdravniški službi nekoliko vrstic, v katerih sicer ni naravnost rekel: Gospodje tovariši, čuvajte se Železnikov! — pač pa je vsaki razumen človek to lahko med vrsticami bral. Morebiti je res ta spis tudi katerega gosp. kompetenta ostrašil, da ni za Železniško zdravniško službo prosil; nam pa je namesto škodovati brž

ko ne le koristil. V navedenem časniku je bilo pisano o revščini železniških kovačev; g. Linhart pa je kot dolgo leten fužinski zdravnik in skušen mož vedel, da kjer so fužine, zdaj sicer ni nikjer sijajnih dohodkov; da pa tam, kjer one vkljub žalnih razmer še delujejo (in tako je tudi pri nas), ljudje vendar tudi vedno še kaj zaslužijo; — preračunal je pa gospod tudi modro, da naj se zdravniška služba, kateri je odkazan delokrog v sedmerih obširnih farah z blizo devet tisoč po večjem premožnih prebivalcev, ne obsojuje zaradi male peščice nekoliko bolj revnih delavcev. Na kratko: Vrli gospod Linhart je tukajšno službo prevzel in se tega kratkomalo ne kesa. Svoje blago, sočutno in za bolnike vse zauzeto srce pa je dobri gospod pokazal koj prvi dan svojega prihoda. Komaj je bil namreč dospel 3. decembra v Železnike, že je bil skoraj v istem trenutku klican v dobro uro odtod oddaljeni Zalog k nekemu bolniku. Naneslo je bilo pa tako, da po naključju ni bilo ravno lahko dobiti voza, in svetovalo se je od popotovanja trujenemu gospodu, naj svojo hojo odloži na prihodnji dan. Al odvrnil je: „Bolniki so siromaki, in težko čakajo“; in zdajci napotil se je peš na Zalog. Kolika dobrota pa je bil blagi gospod našemu kraju poznej, ko je proti Božiču in naprej jela rogoviliti huda vročnica, in je segala večidel le po revnih, kaj bi bili počeli, ko bi bilo treba iz Loke dobivati zdravniške pomoči? Smrt bi bila imela gotovo obilno žetev; ali blagi gosp. zdravnik imel je za vboge bolnike toliko skrbi, da ga po vrednosti nikakor prehvaliti ne moremo. In trud njegov bil je tako blagoslovljen, da je le malokdo umrl. O enaki skrbljivosti za bolnike se prepričujejo zdaj tudi stanovniki Št. Lenartske in Seliške fare, kjer „davica“ (difteritis) precej hudo rogovili. Visoki hribi in grda zimska pota vrlega gosp. zdravnika čisto nič v službenih opravilih ne ovirajo; marveč mu to in bistri gorenjski zrak še prav dobro pristuje, kar se gospodu lahko iz lica bere. Še enkrat toraj rečem: prav sam Bog nam je poslal teh v silah tako dobrega gosp. zdravnika, ki je ves vstvarjen za svoj težavni poklic; zlasti pa tudi še za to, ker pri bolnikih ni le edino skrbljiv za telesno, ampak tudi za dušno zdravje. Kjer kolj le čuti kaj nevarnosti, priporoča precej tudi sv. obhajilo. Pa tudi to je posebne hvale vredno, ker gospod ne dela nikake razlike med ubožnimi in premožnimi, ampak ima za vse enako skrb. Marsikdo se sramuje povedati tega, če je n. pr. v mladinskih letih trpel pomanjkanje. Naš vrli g. Linhart se ne šteje med te. V odličnih družbah slišali smo ga že večkrat govoriti: „Štejem si v nekako dolžnost, imeti skrb za siromake. Jaz vem, kako hudo je, ako kdo trpi pomanjkanje. Veliko hudega sem prestal tudi jaz v mladinskih letih, in kot sin ubožnih starišev moral sem si o času šolanja vsakdanjo hrano pri dobrih in usmiljenih ljudeh sprositi.“

Da bi bila toraj blagemu gospodu kolikor je le moč polajšana existencia v Železnikih, se je dne 12. pr. m., ko so združene srenjske predstojništva sestavljala proračun za tekoče leto za okrajno blagajnico v Loku, naš občinski zastopnik na vso moč potegnil za to, da naj bi se tukajšnemu in tudi Poljanskemu g. zdravniku povikšala plača od tri na štiri sto goldinarjev, kar je bilo tudi sklenjeno, in se pri nas že izvršuje. Naj bi pa ta sklep: povikšanje plače gg. zdravnikom namreč, posnemale tudi druge občine; zakaj naše dni ni noben stan na tako pičlih in negotovih prihodkih, kakor ravno zdravniški, akoravno se mo-

rajo ti gospodje dokaj več učiti, kot nekaj; kar pa je še čez vse naj težavnejše je to: oni morajo zlasti o času nalezljivih bolezni vsaki trenutek biti pripravljeni žrtovati življenje svoje v prid človeštva, naj si bo potem za njih vdove in sirote že kakor kolj si bodi. Te besede zapisal sem toliko lažje in toliko bolj opravičeno, ker se mi kot nezdravniku ne more očitati, da se poganjam za prid lastnega žepa.

Konečno naj še omenim, da se je po besedah pregovora: „Dober glas seže v deveto vas“ velika zmožnost in prijazno ter postrežljivo postopanje našega gosp. zdravnika že dobro razglasilo po vsej okolici; priporočujemo ga tudi še sosednim: Poljanski, Cerkljanski in Tominski dolini, naj se zatečejo v boleznih do tega hvalevrednega gospoda. Prepričan se bo vsak, da pisal sem le čisto resnico. Bog! L.

Domače novice.

V Ljubljani, 5. marca.

(Pritožba.) Zoper zadnjo konfiskacijo od 26. svečana smo se zopet pritožili. To bi bilo res čudno, ko bi še o ljubljanskem blatu ne smeli pisati!

(Deželni glavar vitez Kaltenegger) je bil v soboto nemudoma telegrafično poklican na Dunaj, kamor je odšel še isti dan z nagličem. Eni sodijo, da so ga poklicali tje, ker ga vendar le hočejo narediti za deželnega predsednika, eni pa mislijo, da se je to zgodilo zaradi deželnega zbora kranjskega, ktere ga bodo boje vendar le sklicali po veliki noči, da že skoraj preneha poslovanje sedanjega narodnega deželnega odbora, ki nemčurje silno v oči bode. Še eni pravijo, da je šel na Dunaj zaradi neke pravde, ki jo ima érar v Idriji. Prva govorica se nam zdi najverjetnejša.

(Hitro vozenje skoz špitalske ulice) je sicer prepovedano, vendar pa se nekteri vozniki za to prepoved dosti ne zmenijo. V soboto je zopet eden na voglu proti Lingarjevim ulicam tako hudo pritiskal neko gospo k zidu, da je morala zdravniške pomoči iskati. Policiji priporočamo, da naj strogo pazi na izvrševanje dotične prepovedi in ostro kaznuje vse, ki bi proti njej ravnali, sicer nesreč ne bode konec.

(Slovensko gledališče.) Na predpustno nedeljo se je igrala burka „Pavliha“. Gospoda Kajzelj in Šušteršič prouzročila sta mnogo smeha. Tudi se je dobro pelo; zbori so ta večer vbrano peli; duet, ki sta ga pela g. Kajzelj in gospa Odijeva se je občinstvu posebno dopadal.

(Sad sedanjega šolstva.) Dokaj se je že tožarilo, da sad sedanjega šolstva ni kaj dober in vesel, ne za dušo ne za telo. Ne za dušo, kajti um prejemati ima preveč, srcé pa dobiva vse premalo; ne za telo, kajti sedeti in truditi se mora prehudo, samo dopoldne že po tri, štiri ure zapored, in — ni ga dobrotnika, ki bi olajšal mladini težka bremena ter okrajšal jel predolge muke. Opomni naj se tu le na dve žalostni prikazni, ki ste sad novejšega šolstva. Prva je, da se prikazuje vsled preobilnega sedenja in učenja pri mladih dijakih betežnost, ki je mučila nekda le stare vradnike po mnogem sedenji in poslovanji, in druga je, da gine in peša pri šolski mladini petje, kajti učenci slabijo telesno, zaostajajo v rasti in moči, in ne vzmagujejo v to potrebnih vaj, da utegne nekda tako spodbudno in veselo prepevanje pri šolskih mladenčih popolnoma opešati. Kedaj pa se obeta človeštvu bolja prihodnost, ali kedar mladina tiha medli, ali kedar zdrava poje in se raduje v poštenih veseljih pa vzvišanih pesmih? —

Razne reči.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Alojzij Pibernik, fajmošter v Loškem potoku gre v pokoj. Razpisane ste fari: Loški potok 15. in Šmarija 18. t. m.

— Zabavnika „Deutscher Haus-schatz“ prišel je ravno kar na svitlo 8. snopič ki obsega: Eine einzige Tochter. Novelle von Melati von Java. Aus dem Holländischen übersetzt von L. v. Heemstede (Forts.). — Ein junger Spross des alten Hauses Habsburg. Kronprinz Rudolf. — Schottwien und Klamm. Von Dr. G. E. Haas. (Schluss.) — Patriotische Lieder eines Tyroler Bauernmädchens. (Gedichtet anno 1866.) — Der japanische Lackbaum und seine Ausbeute. Von Dr. Karl Tornow. — Das Kreuz am Wege. Von Georg Freiherrn von Dyhern. — Eine deutsche Heimstätte in der heil. Stadt. Mitgetheilt von Johann Fahrngruber, Rector des österreichischen Pilgerhauses in Jerusalem. — Wiederbegraben. Aus meinem Wanderleben. Von L. Riegel. — Skizzen aus Südamerika. Die hohe Cordillera in Chile. Von Ernst Freiherrn von Bibra. — Patriotische Lieder eines Tyroler Bauernmädchens. Zum Empfang der Sonnenburger Schützen. — Der Mann mit der eisernen Maske. Eine Studie von Karl Pohl. — Die Karthause bei Pavia in Oberitalien. — Die katholische Christenheit in Trauer. — Die Vermählung des Herzogs Dom Miguel von Braganza mit der Prinzessin Elisabeth von Thurn und Taxis. — Die Sinfluthsage der Pima-Indianer in Arizona. Von Dr. Fr. W. Helle. — Allerlei. Podobe pa so: Kronprinz Rudolf von Oesterreich-Ungarn. — Letztes Aufgebot. Scene aus der Tyroler Volks-erhebung im Jahre 1809. Nach dem Gemälde von Franz Defregger — Das österreichische Pilgerhaus in Jerusalem. Nach einer Photographie. — La Certosa di Pavia in Oberitalien. Originalzeichnung von G. Bauernfeind. — Traumversunken. Gemalt von Maignan. — Das erste Nest. Originalzeichnung von Giacomelli. — Der Gardasee: Olivenstrand bei Torbole. Originalzeichnung von Rudolf Schick. — Prinzessin Elisabeth von Thurn und Taxis. — Herzog Dom Miguel von Braganza. — Die Ohnmacht der heil. Katharina von Siena. Wandgemälde von Razzi in der Kirche San Domenico in Siena. — Illustration zum Nachtschiff. — Vsako leto izide 18 snopičev, t. j. vsake 3 tedne eden, z mnogimi

in izvrstnimi podobami, in se zamore ali naravnost po pošti, ali pa pri knjigotržcih naročiti. Cena vsakemu snopiču je 24 kr.

Eksekutivne dražbe.

6. marca: 3. Mlinar iz Stare vasi, 3. Čuk iz Lom, 2. Simonič iz Korita, 2. Kamenšek s Črnega vrha, 2. Žakelj iz Godoviča, v Idriji. 2. Osolnik iz Židanje vasi, v Novem mestu. 2. Gašperlin iz Poženika, v Kranji. 2. Malavrh v Vrdenca, 2. Furlan v Vrda, 2. Kobi iz Kamnika, vsi na Vrhniki. 2. Šibenik iz Postojne, 2. Stradjot iz Dolenje Košane, oba v Postojni. 2. Mihelič iz Presren, v Radolici. 1. Koren iz Nadleska, v Ložu. 1. Dragan iz Česnjice, v Mokronogu. 3. Marn iz Sneberjev, Mehle iz Št. Jurija, 3. Derglin iz Lanišča, 3. Zalar iz Zapotoka, 1. Bergles iz Repš, 1. Zdravje iz Kremenice, 1. Hočvar s Pijave gorice, vai v Ljubljani.

Loterijske številke 2. marca.

Na Dunaju: 44, 34, 49, 61, 43.
V Gradcu: 64, 3, 9, 75, 18.

Javna zahvala.

Slavna hranilnica v Ljubljani je darovala „Narodni šoli“ društvu v podporo ljudskim šolam ja revni šolski mladini 100 gld. Za to zdatno podporo se iskreno zahvaljuje

V Ljubljani 1. marcija 1878.

Narodne šole odbor.

F. Stegnar,
načelnik.

Vabilo

k občenemu zboru udov

društva Marijine bratovščine v Ljubljani,

kateri bodo

v nedeljo 10. marca 1878

v mestni dvorani.

Dnevni red:

1. Nagovor predstojnika i čitanje zapisnika občenega zbora od 25. februarja 1877.
2. Sporočilo za leto 1877.
3. Volitev 3 udov v vodstvo i volitev pregledovalnega odseka.
4. Posamezni nasveti udov.

Zborovanje se prične ob 10. uri dopoldne.

Vodstvo

društva Marijine bratovščine v Ljubljani.

Telegrafične denarne cene 4. marca.

Papirna renta 62.50 — Stebrenna renta 66.45 — Zlatarenta 74.25. — 1860letno državno posojilo 110 — Bankinske akcije 789 — Kreditne akcije 230 — — London 19.10 — — Sebr. 106 — — Ces. kr. cekini 5.62. — 2 frankov 9.53 1/2.

Žitne cene preteklega tedna.

Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša $3^{26}/_{100}$ mernikov.

Reči	V Ljubljani		V Novem mestu		V Kranji		V Sodražici		V Mariboru		V Ptaju		V Ormužu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice (hektoliter)	9	45	10	20	10	40	11	8	9	50	8	50	8	80	9	12	8	90
(mernik)	2	90	3	51	3	20	3	40	2	91	2	61	2	70	2	80	2	70
Reži (hektoliter)	6	50	7	—	7	32	—	—	6	30	6	30	6	80	6	34	7	—
(mernik)	2	—	2	15	2	25	—	—	1	93	1	93	2	9	1	92	2	15
Ječmena (hektoliter)	5	85	5	30	6	82	—	—	5	40	5	30	5	40	6	28	5	20
(mernik)	1	80	1	63	2	10	—	—	1	60	1	62	1	66	1	91	1	16
Ajdo (hektoliter)	7	12	7	28	6	50	60	50	8	—	6	10	4	60	6	45	7	40
(mernik)	2	20	2	22	2	—	2	—	2	46	2	9	1	40	1	98	2	38
Prosa (hektoliter)	6	35	6	—	6	50	—	—	6	40	5	80	7	80	4	46	7	60
(mernik)	1	90	1	85	2	—	—	—	1	97	1	72	2	40	1	36	2	36
Turšice (hektoliter)	7	32	7	30	7	—	7	70	6	40	6	20	5	—	5	46	6	40
(mernik)	2	30	2	24	2	15	2	36	1	97	1	91	1	53	1	60	1	97
Ovsa (hektoliter)	3	26	3	90	3	70	—	—	3	60	3	30	3	55	3	6	3	20
(mernik)	1	—	1	19	1	6	—	—	1	7	1	—	1	25	—	95	1	—